

Independent Evaluation Commission for assessing the integrity of candidates
for the position of member in the self-administration bodies of judges and prosecutors

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția
de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

*Decizia nr. 47 din 31 iulie 2023 cu privire la candidatura Anei TIPA,
Candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii*

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor („Comisia”) a deliberat în privat la 19 iulie 2023 și 31 iulie 2023. Membrii participanți au fost:

1. Herman von HEBEL
2. Victoria HENLEY
3. Nadejda HRIPTIEVSCHI
4. Vitalie MIRON
5. Tatiana RĂDUCANU
6. Nona TSOTSORIA

Comisia emite următoarea decizie, care a fost adoptată în acea dată:

I. Procedura

Ana TIPA, („candidata”), juristă, s-a aflat pe lista candidaților remisă de Parlament în adresa Comisiei, la 5 mai 2023, în vederea evaluării pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii.

Candidata este absolventă a cursului de formare inițială a candidaților la funcția de judecător, din cadrul Institutul Național al Justiției (2021 - 2023). A activat ca asistent judiciar la Judecătoria Chișinău în anii 2018 – 2021. De asemenea, în anii 2013 – 2018 a activat ca grefier la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău și anterior, în perioada anilor 2008 – 2013, ca grefier la Judecătoria Telenesti.

La 12 mai 2023, Comisia a trimis candidatei un chestionar privind integritatea etică pentru a fi completat în mod voluntar și returnat Comisiei până la 1 iunie 2023. Candidata nu a transmis Comisiei chestionarul completat.

La 18 mai 2023, Comisia a trimis candidatei o solicitare pentru completarea și depunerea până la 25 mai 2023 a Declarației de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani (în continuare „declarația penru ultimii cinci ani”), în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare „Legea nr. 26/2022”). Declarația include, de asemenea, lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public, așa cum prevede același articol. Candidata a transmis Comisiei declarația completată la 25 mai 2023.

Comisia a obținut informații din numeroase surse pentru a evalua integritatea financiară și etică a candidatei. Sursele din care s-au obținut informații cu privire la candidații evaluați au inclus, în general, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, instituții financiare, instituții publice, surse deschise precum rețelele de socializare și reportajele jurnalistice de investigație și rapoartele membrilor societății civile. Nu toate sursele au furnizat informații referitoare la fiecare candidat și nu toate informațiile furnizate de surse cu privire la candidată au fost pertinente pentru evaluarea Comisiei. A fost verificată corectitudinea și relevanța tuturor informațiilor primite.

În cazul în care au fost depistate probleme în declarația candidatei, chestionarul privind integritatea etică și informațiile colectate, acele probleme au fost abordate în întrebări scrise adresate candidatei și în timpul audierilor în ședință publică.

Comunicarea scrisă cu candidata:

La 16 iunie 2023, Comisia a trimis candidatei o solicitare de clarificare a informațiilor, care conținea șapte întrebări, inclusiv 51 subîntrebări și 37 solicitări de documente suplimentare. Candidata a răspuns în termen, la 21 iunie 2023, la toate întrebările și a furnizat toate documentele solicitate.

La 28 iunie 2023, Comisia a trimis candidatei a doua rundă de zece întrebări, inclusiv 20 subîntrebări și nouă solicitări de documente suplimentare, pentru a elucida unele aspecte apărute în timpul evaluării. Candidatei i s-a solicitat să răspundă până la 1 iulie 2023. Candidata nu a furnizat vreun răspuns. Candidata a fost contactată de către Comisie la 3 iulie 2023, iar candidata a informat Comisia că nu a văzut să vină prin e-mail întrebările din a doua rundă de întrebări. Candidata a răspuns la întrebările din a doua rundă la 6 iulie 2023.

În urma cererii candidatei, la 18 iulie 2023, candidatei i s-a acordat acces la materialele evaluării conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022.

La 19 iulie 2023, candidata a participat la audieri în ședință publică a Comisiei.

În data de 28 iulie 2023, Comisia a trimis o solicitare post-audiere de clarificare a informațiilor, care conținea o întrebare și două subîntrebări. Candidata a răspuns la 29 iulie 2023, respectând termenul solicitat.

II. Cadrul normativ privind evaluarea

Evaluarea de către Comisie a integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare a acestora (art. 8 alin. (1) din Legea nr. 26/2022).

Conform art. 8 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:

- a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;
- b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017;
- c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

Codul de conduită a funcționarului public adoptat de Legea nr. 25/2008 privind codul de conduită a funcționarului public, cu ultimile modificări introduse prin Legea nr. 305/2017, a fost aplicabil pe perioada de timp cuprinsă de evaluare. Înainte de acesta, Legea serviciului public nr. 443/1995 (în vigoare până la 22 decembrie 2008) și Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (în vigoare din 23 decembrie 2008) au fost aplicabile în perioada de timp vizată de evaluare.

Conform art.8 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

- a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;
- b) Comisia constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 prevede că evaluarea candidaților include o verificare a averii persoanelor apropiate ale candidaților, astfel cum sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor prevăzute la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Conform art. 8 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia verifică:

- a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;
- b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;
- c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;

- d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2);
- e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;
- f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;
- g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.

În aprecierea criteriilor aferente integrității etice și integrității financiare și în luarea deciziilor cu privire la acestea, Comisia nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv (art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022). Comisia apreciază materialele acumulate cu privire la candidați după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisie (art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022).

Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată (art.13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022).

După cum se menționează în Raportul Comisiei de la Veneția cu privire la verificarea integrității judecătorilor și procurorilor în Kosovo, „Într-un sistem de verificări prelabile de integritate, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în caz de simpla îndoială, pe baza unei evaluări a riscurilor. Cu toate acestea, decizia de a evalua negativ un deținător actual al postului ar trebui să fie legată de un indiciu de încălcare a legii, de exemplu avere inexplicabilă, chiar dacă nu poate fi dovedit dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale”. Totodată, „În alte investigații, cum ar fi verificarea mai largă a integrității, sarcina probei se va realiza pe baza balanței probabilităților”. Comisia de la Veneția, CDL-AD(2022)011-e, Kosovo - Opinia referitoare la documentul de concept privind verificarea integrității judecătorilor și procurorilor și proiectul de amendamente la Constituție, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 131-a sesiune plenară (Veneția, 17-18) iunie 2022), §§10,9.

Inversarea sarcinii probei către candidat, odată ce organul de evaluare a identificat probleme de integritate, a fost considerată admisibilă de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, chiar și în verificarea integrității judecătorilor în exercițiu care își pot pierde funcțiile sau pot fi sancționați în alt mod ca consecință a evaluării. În cauza *Xhoxhaj contra Albaniei*, nr. 15227/19, §352, 31 mai 2021, Curtea a afirmat că „nu este per se arbitrar, în sensul aspectului „civil” al articolului 6 § 1 din Convenție, ca sarcina probei să revină reclamantului în procedura de verificare a integrității după ce CIC [Comisia Independentă de Calificare] a pus la dispoziție constatările preliminare rezultate în urma încheierii anchetei și a dat acces la probele din dosarul

cauzei”.

În temeiul art. 5 alin. (1) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, aprobat la 2 mai 2022 în temeiul Legii nr. 26/2022 (în continuare „Regulament de evaluare”), numai dacă un candidat întrunește pe deplin toți indicatorii, așa cum sunt definiți în art. 8 alin. (2) – (5) din Legea nr. 26/2022, se consideră că acesta corespunde criteriilor de „integritate etică și financiară”.

III. Evaluarea candidatei

În timpul audierilor candidata a fost întrebată despre următoarele aspecte financiare și etice:

*1. Nerespectarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale;
Nedepunerea declarațiilor pentru anii 2014 - 2016*

a. Faptele

i. Nedepunerea declarațiilor pentru perioada aflării în concediu 2014 - 2016

În timpul angajării ca grefier și ulterior, ca asistent judiciar, candidatei îi revenea obligația să depună declarații conform Legii nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și unor persoane cu funcții de conducere și Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. Potrivit informațiilor furnizate de Autoritatea Națională de Integritate (în continuare „ANI”), candidata a depus declarații cu privire la venituri și proprietate/avere și interese personale (în continuare „declarații anuale”) pentru anii 2012, 2013, 2017, 2018 și 2020, dar nu a depus declarații pentru anii 2014, 2015, 2016 și 2019.

În răspunsul la întrebările scrise ale Comisiei referitoare la nedepunerea declarațiilor anuale pentru anii 2014, 2015 și 2016, candidata a indicat că nu a depus declarații anuale pentru acei ani deoarece s-a aflat în concediu de maternitate și ulterior, în concediu de îngrijire a copilului. Candidata a beneficiat de concediu de îngrijire a copilului în perioada 15 iunie 2014 - 3 aprilie 2017, conform art. 125 din Codul Muncii (în vigoare la momentul respectiv). Urmare reîncadrării în funcție, candidata nu a depus o declarație care să includă acei trei ani, perioada în care s-a aflat în concediu, astfel cum prevedea legea. Cu toate acestea, ea a depus o declarație anuală pentru 2017, semnată la 30 martie 2018.

Ca răspuns la întrebările suplimentare ale Comisiei, candidata a declarat că la câteva zile după ce a revenit în funcție, s-a adresat responsabilului din secția resurse umane a instanței unde activa și a solicitat eliberarea unei chei electronice în vederea depunerii declarației de avere și interese

personale. De asemenea, a pretins că a depus o cerere în scris pentru eliberarea cheii electronice. Candidata nu avea o copie a cererii pentru eliberarea cheii electronice, iar restul cererilor repetate au fost orale. Din ceea ce își amintește, atunci când s-a adresat în repetate rânduri în privința cheii, i s-a explicat că responsabilul de la resurse umane urma să colecteze mai multe cereri de la angajații care aveau necesitate de cheie în acel timp, pentru a fi depuse împreună la autoritatea responsabilă de eliberarea cheilor electronice, iar când responsabilul le va primi, candidata va fi înștiințată. A mai declarat că, după expirarea termenului de 30 de zile, când a solicitat din nou eliberarea cheii electronice, i s-a recomandat să depună doar o declarație anuală pentru 2017. La audiere, candidata a identificat responsabilul cu care a discutat despre cheia electronică și care i-a recomandat de a depune doar o declarație anuală pentru 2017. Când a fost întrebată la audiere de ce nu a depus declarația pentru perioada aflării în concediu 2014 – 2016 pe suport de hârtie dacă avea dificultăți în obținerea cheii electronice, candidata a declarat că în acea perioadă declarațiile anuale puteau fi depuse doar electronic. Candidata nu-și amintea că ar fi avut oportunitatea să o depună pe suport de hârtie, cu toate că Legea nr. 133/2016 permitea depunerea declarațiilor la ANI pe suport de hârtie sau în formă electronică până la 1 ianuarie 2018. Candidata nu a contactat ANI pentru a confirma această recomandare.

Potrivit candidatei, din cauza fluctuațiilor personalului instanțelor, grefierii au avut parte de mai puțină atenție și exigență în depunerea declarațiilor de avere și interese personale decât judecătorii. La audiere, candidata a recunoscut că ar fi putut fi mai perseverentă în obținerea cheii electronice pentru a-și îndeplini obligația de depunere a declarației pentru perioada aflării în concediu 2014 – 2016.

ii. Nedepunerea declarației anuale pentru 2019

Conform ANI, nu există nicio înregistrare a unei declarații anuale pentru 2019 depuse de către candidată. Cu privire la acea declarație anuală, candidata a declarat că între 17 martie 2020 și 16 mai 2020, țara s-a aflat în carantină din cauza pandemiei COVID-19. A menționat că carantina a început în timp ce ea se afla în concediu medical. De asemenea, a afirmat că, deoarece stick-ul de memorie cu semnătura electronică era la locul de muncă, nu a putut depune declarația pentru anul 2019 până la data de 31 martie 2020. Inițial, a informat Comisia că după 16 mai 2020, când s-a întors la muncă, a încercat de mai multe ori să depună declarația anuală, dar nu a reușit, și că a aflat despre lipsa declarației anuale pentru 2019, doar când i s-a solicitat să prezinte declarația pentru ultimii cinci ani în cadrul evaluării. La 1 aprilie 2020, ANI a publicat un anunț care încuraja subiecții declarării, care nu au depus declarația anuală până la 31 martie [2020], să o facă în următoarele zile, deoarece termenul de depunere a fost prelungit pentru o perioadă nedeterminată din cauza stării de urgență.

În răspuns la întrebările suplimentare ale Comisiei cu privire la neexecutarea obligației de depunere a declarației anuale pentru 2019, candidata a explicat că a fost în concediu medical în perioada 23 martie 2020 - 27 martie 2020 și, din cauza stării de urgență instituite la 17 martie 2020, nu a putut accesa semnătura electronică pe care o lăsase la birou. Potrivit candidatei, după

ce s-a întors la muncă pe 16 mai 2020, a încercat de mai multe ori să depună declarația anuală, dar nu a reușit. Totuși, ea a declarat că abia în timpul acestei evaluări a aflat că nu depusese declarația anuală pentru 2019. Candidata a declarat că a încercat de mai multe ori să depună declarația și a repetat acțiunile de completare a declarației anuale. Potrivit ei, programul (serviciul electronic disponibil pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate) mergea destul de lent și a arătat că a semnat și că declarația anuală a fost încărcată, iar apoi pagina s-a închis. Când a revenit să completeze declarația, datele erau salvate. Văzând că datele erau păstrate atunci când a încercat din nou să completeze declarația (a făcut aproximativ trei încercări), nu a insistat să o completeze în mod repetat. La audiere, candidata a confirmat că nu a primit o confirmare electronică că declarația anuală a fost primită, lucru pe care l-a considerat o eroare de sistem. A declarat, de asemenea, că nu a verificat registrul declarațiilor de avere și interese, inclus pe platforma declarațiilor de pe pagina web a ANI (în continuare „platforma ANI”) pentru a vedea dacă declarația anuală a fost depusă.

După audiere, Comisia a primit informații de la Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică („STISC”) referitoare la înregistrarea accesărilor efectuate de candidată pe platforma ANI, pentru a depune declarațiile anuale. În anul 2020, înregistrările au indicat o singură logare a candidatei, pe 29 martie 2020; nu au fost înregistrate conectări în luna mai 2020. STISC nu a putut furniza informații despre încercări nereușite de a depune declarațiile prin sistemul electronic. Candidatei i s-a furnizat o copie a raportului STISC și i s-a solicitat să comenteze. Candidata a declarat că este bucuroasă că există dovezi care să confirme că a accesat platforma ANI pentru a-și depune declarația anuală pentru 2019 și că nu a avut cu ce proba data exactă a depunerii ei și că nu a avut intenția de a furniza informații false. De asemenea, ea a afirmat că a contactat ANI în timpul evaluării și a fost informată că înregistrările despre accesările sale a platformei ANI nu erau disponibile și din cauza incertitudinii privind data exactă a accesării platformei ANI, a menționat cu rezervă că a depus declarația anuală când s-a întors la muncă în luna mai.

iii. Omisiuni din declarații anuale

Candidata a fost întrebată în cadrul întrebărilor scrise și la audiere, cu privire la mai multe omisiuni din declarațiile sale anuale. Aceste omisiuni se referă la nedeclararea a zece conturi bancare ale soțului (din acea perioadă) în declarațiile sale anuale pentru 2012 și 2013, nedeclararea donației de 4.000 EUR de la tatăl ei în declarația sa anuală pentru 2013 și nedeclararea a trei dintre conturile sale bancare în declarația sa anuală pentru 2020. În fiecare caz, candidata nu a interpretat corect prevederile legale pertinente, fapt care l-a recunoscut la audiere. Ea a susținut, de asemenea, că conținutul conturilor bancare omise, a fost declarat ca salariu sau economii și că nu a ascuns nimic. De asemenea, a pretins că personalul instanței a informat-o că nu trebuie să declare donația, ci doar bunul pe care l-a achiziționat în cele din urmă cu acești bani. A mai susținut că donația în sumă de 4.000 EUR de la tatăl ei a fost inclusă în suma de 10.000 EUR primită de la soțul ei în cadrul procedurilor de divorț și că, prin declararea contului bancar și a soldului contului bancar în care a fost depusă plata de 10.000 EUR în declarația sa anuală

pentru 2020, a declarat efectiv donația în sumă de 4.000 EUR de la tatăl ei. La audiere, candidata a declarat că donația în sumă de 4.000 EUR a fost plătită unei companii de construcții pentru un apartament care era în construcție. Ea a confirmat că soțul ei i-a plătit suma de 10.000 EUR, dar a insistat în mod repetat că donația în sumă de 4.000 EUR a fost inclusă în acea plată, deși nu a putut explica cum a fost posibil acest lucru. Inițial, a pretins că nu a declarat conturile bancare sau veniturile soțului său deoarece nu cunoștea că el avea conturi bancare și că acesta refuza să-i furnizeze informații despre veniturile sale. La audiere, candidata a recunoscut că a declarat veniturile soțului ei în anul 2013.

b. Cadrul normativ

Conform art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022, Comisiei îi revine obligația să verifice dacă candidatul a respectat regimul juridic al declarării averii și a intereselor personale.

Conform art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022, nedeclararea de către candidat a averii și interesele personale în modul stabilit de legislație, constituie necorespondere cu criteriile de integritate etică și financiară.

Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și unor persoane cu funcții de conducere (în vigoare până la 1 august 2016) obliga, conform art. 4 alin. (1) lit.d), ca subiecții declarării să declare în declarații anuale toate activele financiare, adică conturile bancare, fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale ale declarantului sau ale membrilor familiei lui, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de el sau de membrii familiei lui, precum și alte active financiare.

Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și unor persoane cu funcții de conducere (în vigoare până la 1 august 2016) obliga, conform art. 4 alin. (1) lit. a), ca subiecții declarării să declare veniturile obținute împreună cu membrii familiei pe parcursul perioadei de declarare.

Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în vigoare în 2017) prevedea, la art. 6 alin. (5), că subiecții declarării care, în conformitate cu legislația în vigoare, au raporturile de muncă sau de serviciu suspendate depun declarația în termen de 30 de zile după reîncadrarea în funcție, indicând în declarație veniturile obținute împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui pe parcursul întregii perioade nedeclarate, de asemenea bunurile deținute și interesele personale menționate la art. 4 alin. (1) lit. b) – m) la data depunerii declarației.

Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în vigoare în 2017) prevedea la art. 7 alin. (3), că declarația în formă electronică se consideră recepționată de Autoritatea Națională de Integritate dacă subiectul declarării primește recipisa electronică de confirmare a acceptării acesteia, conform anexei nr. 3.

Art. 24 alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în vigoare în 2017), prevedea căpână la 1 ianuarie 2018, subiecții declarării își vor depune declarațiile de avere și interese personale în formă scrisă, pe suport de hârtie sau sub formă de document electronic. Începând cu 1 ianuarie 2018, subiecții declarării vor fi obligați să-și depună declarațiile exclusiv în formă electronică, prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate.

Conform art. 5 alin. (4) Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în vigoare din 1 august 2016), responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

Conform art. 24 alin. (1) din Legea 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (în vigoare în perioada 2012 - 2020), funcționarul public este obligat să prezinte, în condițiile legii, declarația cu privire la venituri și proprietate (declarația de avere și interese personale – din 1 august 2016).

Potrivit art. 330² alin. (2) din Codul Contravențional nr. 218/2008 (în vigoare în perioada 2017-2019), nedepunerea declarației de avere și interese personale de către persoana obligată să o depună se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale.

c. Motivarea

Conform art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022, Comisia verifică dacă candidatul a respectat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale.

Candidata avea obligația să depună o declarație de avere și interese personale nu mai târziu de 30 de zile de la data revenirii din concediul pentru îngrijirea copilului (3 aprilie 2017), adică nu mai târziu de 3 mai 2017. Candidata nu a respectat această obligație. În luna martie 2018, ea a depus doar declarația anuală pentru 2017.

Candidata a confirmat, atât în răspunsurile la întrebările scrise, cât și în cadrul audierii, că nu a depus declarația pentru perioada 2014 - 2016. A recunoscut că știa că era obligată să depună o astfel de declarație, dar că nu a făcut-o din cauza întârzierilor în obținerea unei chei electronice și, după expirarea termenului de 30 de zile pentru depunerea declarației, a urmat recomandarea unui angajat al instanței de a depune doar declarația sa anuală pentru 2017. Ea a afirmat că nu a putut depune declarația pe suport de hârtie, deși Legea nr. 133/2016 (în vigoare în 2017) permitea subiecților declarării să depună declarațiile anuale pe suport de hârtie sau în formă electronică

înainte de 1 ianuarie 2018. Subiecții declarării aveau obligația să depună declarația exclusiv în format electronic doar începând cu 1 ianuarie 2018. Candidata nu a contactat ANI pentru a confirma recomandarea conform căreia putea depune doar declarația anuală pentru 2017.

De asemenea, candidata nu a depus declarația anuală pentru 2019, susținând că a încercat să o depună online după ce s-a întors la muncă după carantina COVID-19, dar programul nu funcționa bine și a încercat de mai multe ori să completeze declarația anuală și să o depună. Inițial, candidata a declarat că nu a reușit să o depună, dar ulterior a afirmat că credea că declarația anuală a fost depusă deoarece a rămas completată. Candidata nu a primit confirmare electronică că declarația sa anuală a fost depusă, dar susține că a crezut că era vorba de o eroare de sistem. Cu toate acestea, ea nu a verificat registrul ANI pentru a vedea dacă declarația sa anuală pentru 2019 a fost recepționată.

Nerespectarea obligației de a depune declarația de avere și interese personale constituie o contravenție conform articolului 330² alin. (2) din Codul Contravențional. În speță, candidata nu a depus două declarații, acoperind patru dintre cei nouă ani în care a fost obligată să depună declarații, de la momentul în care Comisia Națională de Integritate (predecesorul ANI) a început să ducă evidența. Regimul declarării averii și intereselor personale are un rol esențial în monitorizarea integrității financiare a funcționarilor publici. Nerespectarea de către subiectul declarării a cerințelor regimului de declarare, amenință să submineze această măsură esențială de garanție. Omiterea de a declara averea sau veniturile care trebuiau declarate poate avea consecințe grave. Regulamentul de evaluare stabilește că veniturile sau cheltuielile nedeclareate sunt relevante pentru integritatea financiară, în măsura în care acestea nu au fost declarate veridic, dar și pentru integritatea etică, inclusiv, dar fără a se limita la, în măsura în care se referă la venituri secundare interzise, evaziune fiscală sau încălcarea prevederilor privind combaterea spălării banilor (art. 6 alin. (1)). Nerespectarea completă a obligației de a depune o declarație crește inevitabil riscul de consecințe grave.

Nedepunerea declarațiilor anuale a constituit motiv pentru respingerea unui număr de candidați în procesul de evaluare extraordinară pentru funcții de conducere în organele de autoadministrare ale judecătorilor, în special atunci când declarațiile care nu au fost depuse acopereau mai mulți ani.

Candidata a omis, de asemenea, să indice informații despre conturile bancare și o donație în trei declarații anuale. Aceste omisiuni nu au fost de mare importanță și Comisia le-a considerat adesea rezultate dintr-o interpretare greșită a legii, atenuate în circumstanțe adecvate. În speță, omisiunile candidatei au rezultat din interpretările greșite ale legii, pe care aceasta le-a recunoscut în cadrul audierii. Totuși, unele dintre explicațiile candidatei au fost neconsecvente și uneori puțin credibile. De exemplu, insistența ei că soțul său a refuzat să îi furnizeze informații despre veniturile proprii pentru declarațiile anuale ale candidatei pentru 2012 și 2013, în condițiile în care ea însăși a declarat veniturile acestui în declarația sa anuală pentru 2013. De asemenea, insistența ei că donația în sumă de 4.000 EUR de la tatăl său a fost declarată ca parte din suma de

10.000 EUR, plătită ei de soțul său în cadrul procedurii de divorț, cu toate că donația fusese plătită către o firmă de construcții. Neconsecvențele și explicațiile incoerente ale candidatei cu privire la aceste aspecte au subminat credibilitatea candidatei în ceea ce privește explicațiile sale pentru nedepunerea declarației, când a revenit la serviciu, pentru anii 2014 - 2016 și declarației sale anuale pentru 2019. Problemele de credibilitate ale candidatei în ceea ce privește nedepunerea declarației anuale pentru 2019 au fost amplificate de înregistrările STISC care au contrazis afirmația sa că din cauza pandemiei COVID-19, a stat acasă și nu a avut acces la cheia electronică în luna martie, și nu a putut depune declarația anuală atunci, deoarece înregistrările STISC relevă că s-a conectat la sistem pe 29 martie 2020. Înregistrările contrazic, de asemenea, afirmația sa că a încercat să depună declarația anuală după ce s-a întors la muncă în luna mai, deoarece nu există înregistrări de conectare a candidatei în luna mai. Versiunea foarte detaliată a evenimentelor pe care candidata a furnizat-o Comisiei în răspunsurile la întrebările scrise și la audiere, înainte de primirea înregistrărilor STISC, nu este în concordanță cu afirmația sa prin care a indicat că a depus declarația anuală în luna mai, cu rezerve din cauza incertitudinii privind momentul precis al încercării sale de a depune declarația.

Având în vedere circumstanțele de mai sus, Comisia are dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatei cu criteriile de integritate financiară și etică conform art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022, cu referire la nedepunerea declarației de avere și interese personale pentru perioada aflării în concediu în 2014 - 2016 și a declarației anuale pentru 2019, care nu au fost atenuate de candidată.

IV. Decizia

În temeiul art. 8 alin. (1), (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidata nu întrunește criteriile de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidată a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea.

V. Calea de atac și publicarea deciziei

Conform art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, decizia poate fi contestată de către candidata evaluată în termen de 5 zile de la data recepționării deciziei motivate.

Conform art. 13 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, decizia este transmisă prin email candidatei și instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, care în cazul dat este Parlamentul. În cazul în care candidata, în termen de 48 de ore de la momentul expedierii deciziei, nu notifică Comisia despre refuzul său privind publicarea, decizia se publică pe pagina web a Parlamentului în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatei, care rămân publice. Comisia va publica, de asemenea, decizia pe pagina sa web, în cazul în care

candidata nu se opune publicării.

Această decizie a fost adoptată în unanimitate de către toți membrii participanți ai Comisiei.

Decizia a fost întocmită în limba engleză și tradusă în limba română.

Semnătura:

Herman von HEBEL
Președinte al Comisiei

Comisia Pre-Vetting